

U

R

1

regelwoorden

verkleinwoorden

Een verkleinwoord is voor kleine dingen.
 Wil je een verkleinwoord schrijven?
 Dan schrijf je meestal **je** of **tje** achter
 het woord.

huis - huisje

trein - treintje

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. *Bedenk* welke regel bij dat woord past.
3. *Pas* de regel toe. Schrijf het woord op.
4. *Controleer* het woord.

Van welk woord is een
 verkleinwoord gemaakt?
 Let daarop bij het schrijven.

Eindigt een woord op **d** of **t**?
 Daarachter komt altijd **~je**.

paard - paardje

kast - kastje

Sommige woorden op **~m** hebben
 een verkleinwoord op **~pje**:

raam - raampje, *boom* - boompje

Sommige verkleinwoorden worden
 anders gemaakt:

ster - sterretje, *pan* - pannetje

woorden van de week

het huisje
 het treintje
 het stoeltje
 het paardje
 het kastje
 het vriendje

extra woorden

het doosje
 het woordje
 het kindje
 het voetje
 het feestje
 het raampje
 het boompje
 het zinnetje
 het mannetje

regelwoorden

u

R

2

samenstellingen

Samenstellingen zijn lange woorden.
Ze zijn gemaakt van twee (of meer)
andere woorden.

duikbril (duik en bril)

Schrijf je een samenstelling?
Schrijf dan die woorden achter elkaar.

fietstas (fiets en tas)

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Van welke woorden is een
samenstelling gemaakt?
Let daarop bij het schrijven.

Vuurrood is zo rood als vuur.
Dus schrijf je twee **r's**.

Hoofdpijn is pijn in je hoofd.
Kastdeur is de deur van een kast.
De **d** van hoofd en de **t** van kast
blijven gewoon staan.
Ook al hoor je die niet altijd.

de fietstas
de boottocht
de hoofdpijn
de handschoen
lichtgroen
vuurrood

de sporttas
de huiskamer
het kleurpotlood
het vogelnest
de waterstraal
de handdoek
de feesttent
het nachtdier
de postduif

u

R

3

regelwoorden

woorden op ~t en ~d

Hoor je aan het eind van een woord /t/?
Maak het woord langer.

Dan weet je of je **t** of **d** schrijft.

Je hoort /paard**e**n/, je schrijft paard**d**.

Je hoort /staart**e**n/, je schrijft staart**t**.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Er zijn veel korte woordjes met een **t** aan het eind.

Die kun je niet altijd langer maken.

met, het, niet, dat, wat

Woorden met een ~**d** kun je altijd langer maken.

Let op bij samenstellingen.

Eindigt het woordstukje op een **d** of een **t**?

Laat dan de **d** of **t** staan.

voeten - voet - voetbal

handen - hand - handbal

het paard
de staart
het land
de krant
het sportveld
de goudvis

het bloed
groot
koud
rood
zwart
het vriendje
het foutje
de schatkist
de badmuts

regelwoorden

u

R

5

klankgroepen op ~a, ~e, ~o, ~u

Wat hoor je aan het eind van de klankgroep?

Hoor je daar een lange klinker?

Dan schrijf je **a**, **e**, **o** of **u**.

Daarna schrijf je één medeklinker.

ramen, regen, lopen, sturen

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Lange klinkers zijn /aa/, /ee/, /oo/ en /uu/.

Kijk naar de woorden in de vakken.
Heeft de **a** de ruimte om lang te klinken?

ha ren

han den

Een lange klinker kan vooraan, in het midden of achteraan staan.

boterham

betalen

achterna

woorden van de week

de vo gel

de a dem

de re gel

de schu ren

ma ger

le nen

extra woorden

la ge

be ta len

de le pel

ver ge ten

de bo ter ham

gro ter

zu re

be stu ren

de tand pas ta

U

R

8

regelwoorden

woorden met twee klankgroepen

Wat hoor je aan het eind van de klankgroep?
Je weet: hoor je daar een *lange klinker*?
Dan schrijf je één klinker. (Zie kaart R5.)

Hoor je aan het eind van de klankgroep een *medeklinker*? Of hoor je /oe/, /ui/, /eu/, /ou/, /au/, /ij/ of /ei/? Dan schrijf je wat je hoort.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. *Bedenk* welke regel bij dat woord past.
3. *Pas* de regel toe. Schrijf het woord op.
4. *Controleer* het woord.

Hoor je een *lange klinker* aan het eind van de klankgroep?
Dan schrijf je één klinker.
Daarna schrijf je één medeklinker.

mu ren

do zen

b, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v, w en **z** zijn medeklinkers.
Hoor je een *medeklinker* aan het eind van de klankgroep?
Dan schrijf je wat je hoort.

zol der

fees ten

Hoor je /oe/, /ui/, /eu/, /ou/, /au/, /ij/, of /ei/ aan het eind van de klankgroep? Dan schrijf je wat je hoort.

rui ken

voe ten

de mu ren

de do zen

de zol der

de fees ten

de voe ten

rui ken

sle pen

de re gen

de zwa nen

de kas ten

de kaar ten

de paar den

zoe ken

krui pen

de heu vel

U

R

9

regelwoorden

woorden met een dubbele medeklinker

Wat hoor je aan het eind van de klankgroep?
Hoor je daar een *korte klinker*?
Dan schrijf je daarna twee dezelfde medeklinkers.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Korte klinkers zijn /a/, /e/, /i/,
/o/ en /u/.

Kijk naar de woorden in de vakken.
Heeft de o de ruimte om lang te klinken?

mo len

mol len

Let op: na de *stomme e* komt geen dubbele medeklinker.

trommelen, gewonnen

In deze woorden is de **e** een *stomme e*. De **o** is een korte klinker.

de bakker
de vlammen
de stemmen
de komma
liggen
bukken

grappig
hebben
trillen
stoppen
drukken
bibberen
bestellen
de getallen

K R W

U

R

10

regelwoorden

woorden met tweetekenklanken

Wat hoor je aan het eind van de klankgroep?
Hoor je een *tweetekenklank*?
Dan schrijf je wat je hoort.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. *Bedenk* welke regel bij dat woord past.
3. *Pas* de regel toe. Schrijf het woord op.
4. *Controleer* het woord.

De tweetekenklanken zijn
oe, eu, ui, ie, ij, ei, au en **ou**.

Let op de **ie**.

Hoor je **/ie/** aan het eind van een klankgroep?

Dan schrijf je soms **ie**, soms **i**.

vlieger, liter

Woorden met **i** leer je als weetwoorden.

Maak je een woord met **ie** langer?
Dan blijft de **ie** staan.

vlieg - vlieger

wiel - wielen

de stoelen
de keuken
huilen
schieten
de pijlen
de fouten

snoepen
leuker
schuine
de dieren
de treinen
de pauwen
bedoelen
gebruiken
verdienen

regelwoorden

U

R

11

woorden met **meer klankgroepen**

Stel steeds de vraag: *Wat hoor je aan het eind van de klankgroep?*

Hoor je een *lange klinker*, een *korte klinker* of een *medeklinker*?

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Hoor je een *lange klinker* aan het eind van de klankgroep?

Dan schrijf je één klinker en één medeklinker:

mu ren

do zen

Hoor je een *korte klinker* aan het eind van de klankgroep?

Dan schrijf je één klinker en twee dezelfde medeklinkers:

ja sen

bril len

Hoor je een *medeklinker* aan het eind van de klankgroep?

Dan schrijf je wat je hoort:

paar den

zol der

woorden van de week

praten
weten
trappen
leggen
de kelder
de meester

extra woorden

de regen
droger
dure
de spullen
natter
bellen
de handen
de woorden
de kaarten

u

R

12

regelwoorden

klankgroepen met een stomme e

Staat aan het eind van de klankgroep een *stomme e*?

Daarna schrijf je geen dubbele medeklinker.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Een *stomme e* klinkt als /u/.
Stom betekent zonder stem.

Heeft een woord drie (of meer)
klankgroepen?

Aan het eind van één klankgroep
staat dan vaak een *stomme e*.

be ta len

kin de ren

woorden van de week

ge noeg

be ta len

de kin de ren

wan de len

re ke nen

gis te ren

extra woorden

timmeren
vliegeren
knikkeren
stempelen
de eieren
het spelletje
het rolletje
begrijpen
gevaaren

regelwoorden

u

R

13

woorden op ~ven en ~zen

Maak je woorden op ~f en ~s langer?
Dan schrijf je vaak **ven** en **zen**.

Staat vóór de **s** of de **f** een *lange klinker*
of een *tweetekensklank*?

Dan wordt de **s** een **z**, de **f** een **v**.

doos - *dozen*, *poes* - *poezen*
lief - *liever*, *schuif* - *schuiven*

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Staat vóór de **s** een *korte klinker*?
Dan wordt de **s** verdubbeld.

vis - *vissen*

Staat vóór de **f** een *korte klinker*?
Dan wordt de **f** verdubbeld.

straf - *straffen*

Aan het eind van een woord staat
nooit een **v** of een **z**.

v wordt dan **f** en **z** wordt dan **s**.

twee huizen - *één huis*

twee poezen - *één poes*

woorden van de week

de dozen
de huizen
leven
schuiven
de vissen
straffen

extra woorden

de rozen
lezen
grijze
zweven
proeven
lieve
de jassen
de lessen
boffen

u

R

14

regelwoorden

hoofdletters

Schrijf een *hoofdletter* aan het begin van iedere zin.
Schrijf ook *namen* met een hoofdletter.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Namen schrijf je met een *hoofdletter*. Niet alleen namen van mensen, maar ook namen van dieren, straten, plaatsen, landen, programma's, enzovoort.

Aan het eind van een zin staat altijd een leesteken. Dat is meestal een punt (.) of een vraagteken (?), soms een uitroepteken (!).
De volgende zin begint weer met een hoofdletter.

Fatima
Rob Jansen
oom Hans
tante Wilma
poes Pinkie
Rotterdam

Lisa-Marie
David
hond Tarzan
Spoorlaan
Nassaukade
Utrecht
Noordzee
Nederland
Spanje

U

R

15

regelwoorden

woorden op ~eren, ~euren, ~oren

Maak je woorden op ~eer langer?

Dan schrijf je **eren**.

Maak je woorden op ~oor langer?

Dan schrijf je **oren**.

Maak je woorden op ~eur langer?

Dan schrijf je **euren**.

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Je kent de woorden met **eer**, **eur** en **oor** van kaart K11.

De **ee** van *beer* en de **oo** van *spoor* zijn lange klinkers.

Maak je die woorden langer?

Aan het eind van de klankgroep schrijf je **e** en **o**.

be - ren

spo ren

De **eu** van *kleur* is een tweetekensklank. Na een tweetekensklank schrijf je één medeklinker.

kleu ren

woorden van de week

de beren
leren
de kleuren
zeuren
de sporen
de toren

extra woorden

de kleren
de merel
de wereld
de oren
verloren
geboren
de deuren
speuren
gebeuren

u

R
16

regelwoorden

woorden met ie

Eindigt een klankgroep op /ie/?

Hoor je in de volgende klankgroep een *stomme e*?

Dan schrijf je bijna altijd **ie**.

gieter, brieven, verbieden

Regelwoorden

1. Zeg het woord in je hoofd.
2. Bedenk welke regel bij dat woord past.
3. Pas de regel toe. Schrijf het woord op.
4. Controleer het woord.

Hoor je /ie/ aan het eind van de klankgroep?

Dan schrijf je soms **i**, soms **ie**.

Onthoud de (weet)woorden met **i**.

Maak je een woord met **ie** langer met **e**, **en** of **er**?

Dan blijft de **ie** staan.

de manier - de manieren

ziek - zieke

diep - dieper

De **ie** is een tweetekensklank. Na een tweetekensklank schrijf je geen dubbele medeklinker.

de huisdieren
de vlieger
schieten
verdrietig
verliezen
verbieden

de gieter
de brieven
de manieren
de rivieren
de gebieden
bevrozen
genieten
verdienen
uitkiezen